

ВКС ще се произнесе с тълкувателно решение по въпроса дали пострадалия от деликт има право на да претендира обезщетение срещу делинквента след споразумение със застрахователя

ВКС образува Тълкувателно дело № 1/2016 г. по материалноправния въпрос дали може пострадали при катастрофа да търси обезщетение от прекия причинител на вредите, след като вече има споразумение със застрахователя му и в споразумението пострадалият изрично приема, че плащането напълно обезщетява причинените му вреди.

В конкретния казус дъщерята на мъж, убит при катастрофа, се е споразумяла със застрахователя на причинилия смъртта на баща ѝ за компенсация от 30 000 лева и в следствие е завела иск по чл. 45 от Закона за задълженията и договорите за неправомерно увреждане срещу делинквента, причинил катастрофата. Състави на Бургаски окръжен съд и Бургаски апелативен съд отхвърлят иска и преимат, че вредите са обезщетени изцяло с плащането на сумите по сключеното споразумение със застрахователя, тъй като в него се сочи, че с него вредите се считат за изцяло погасени.

Съставът на ВКС по касационно дело № 3762/2015 г. установява, че има противоречива практика на ВКС по въпроса за основателността на претенция по чл. 45 ЗЗД срещу делинквента за суми над вече платеното от застрахователя обезщетение по застраховка "Гражданска отговорност" и спира делото, като предлага на Гражданската и Търговската колегии да излязат с тълкувателно решение.

Съгласно определението на ВКС, някои върховни съдии приемат, че когато застрахователят е удовлетворил изцяло пострадалия по сключено споразумение, последният няма правно основание да търси обезщетение и от прекия причинител. Тези състави считат, че отговорността на застрахователя произтича от застрахователното правоотношение, но то е функционално свързано с деликтното. Ако пострадалият има споразумение със застрахователя за изплащане на вредите от застрахователното събитие и изрично заявява, че платената сума ги покрива изцяло, той няма основание да търси репарация за същите вреди по съдебен ред от причинителя поради това, че неточно е определил вредите в сключеното споразумение. Ето защо тезата е, че в случая остават неудовлетворени и могат да се претендират само вреди, които не са били предмет на споразумението (ексцес, последващи разходи за лечение и др.), като отговорността на прекия причинител на вредите може да бъде ангажирана и в случай, че споразумението е сключено при пороци, водещи до неговата недействителност или ако е било ограничено от лимита на сключената застраховка, която не покрива всички вреди.

Други върховни съдии смятат, че дори след като е сключил спогодба със застрахователя и е получил плащане договореното крайно и окончателно обезщетение, пострадалият има право да търси компенсация от причинителя на катастрофата. Това становище се основава на съждението, че изявлението на пострадалия в споразумението е обвързващо само в отношенията между страните по споразумението (т.е. между пострадалия и застрахователя) и не влияе на отношението на пострадалия с делинквента, освен ако последният също е участвал като страна при сключването на споразумението.

Решението по това Тълкувателно дело № 1/2016 г. е важно, защото ще премахне противоречието в практиката на ВКС и на съдилищата и ще даде възможност за яснота относно правата и задълженията на пострадалите и ограниченията при сключването на споразумения между застрахователи и пострадали.

Михаела Василева/Пламен Славов